

In Zweden is contant geld zeldzaam

(1) Wie in Zweden een bedelaar probeert af te wimpelen, komt niet weg met een verontschuldigend 'geen geld op zak'. "Geen probleem", luidt dan het antwoord. "We nemen ook elektronische betalingen aan." Zweden stevent af op een maatschappij zonder contanten. In het openbaar vervoer kunnen reizigers al jaren niet meer terecht met munten of biljetten. Ook winkeliers, restauranthouders en andere ondernemers kunnen ervoor kiezen cash te weigeren.

(2) In Zweden worden slechts twee van de tien aankopen met cash betaald. Ter vergelijking: van alle geldtransacties wereldwijd bestaat driekwart uit contanten. In Nederland is iets minder dan de helft van alle betalingen in cash. Zelfs voor de kleinste bedragen trekken de Zweden hun pas. Ze doen dat gemiddeld 269 keer per jaar, drie keer meer dan de gemiddelde Europeaan.

(3) Maar fervent gebruik van pinpas en creditcard is maar een deel van het verhaal. In 2012 introduceerden

de zes grootste banken van Zweden samen de mobiele applicatie Swish. Dit elektronische betaalmiddel koppelt een persoonlijke bankrekening aan een telefoonnummer. Gebruikers van de app kunnen in een paar seconden geld overmaken naar het nummer van een vriend, een zus of wie dan ook met een smartphone.

(4) Het succes van de app overtrof alle verwachtingen. Na vier jaar heeft ruim de helft van de Zweedse bevolking Swish. Van de Zweden onder de dertig jaar is dat zelfs 90 procent. Kleine ondernemers kunnen daarnaast nog gebruikmaken van iZettle: een goedkope kaartlezer die ze kunnen aansluiten op een mobiele telefoon. Marktkooplieden, daklozenkrantverkopers en kerkcollectanten: allemaal innen ze het liefst elektronisch.

(5) De Zweedse centrale bank¹⁾ voert drie redenen aan voor deze vlotte ontwikkeling in cashloze richting. "Allereerst," zegt financieel adviseur Björn Segendorff, "omarmen de

55 Zweden technologische innovaties.
Een tweede reden is de lange
samenwerking tussen banken. Die
heeft geleid tot Swish, maar ook tot
60 Bankomat, die elke Zweedse bank-
kaart accepteert en waardoor je
overal met je bankpas uit de voeten
kunt.”

(6) Tot slot noemt de financieel
65 adviseur het uitzonderlijke geloof in
de autoriteiten. Volgens hem heeft
het Zweedse volk geen moeite zijn
geld toe te vertrouwen aan een
bankinstelling. “Zweden gaan er
70 blindelings van uit dat een bank
integer met hun bezit omgaat.”

(7) Het mag geen verrassing heten
dat de besturen van de verschillende
Zweedse banken de technologische
75 ontwikkelingen in het betalings-
verkeer aanmoedigen. Voor hen zijn
contanten vooral duur. Cash geld
moet worden vervoerd, geteld,
bewaakt. Bij meer dan de helft van
80 de 1600 bankgebouwen kunnen
Zweden al niet meer terecht voor een
opname of storting.

(8) Voor de meeste Zweden is dat
niet zo'n punt - zeker in de steden is
85 een andere bank nooit ver weg. Het

zijn vooral ouderen en inwoners van
het geïsoleerde noorden voor wie de
overgang naar cashloze betalingen
ongunstig uitpakt.

90 **(9)** “Veel ouderen willen geen
afstand doen van munt- en briefgeld.
Ook is het niet voor iedereen weg-
gelegd om verschillende pincodes te
onthouden of ingewikkelde telefoons
95 te bedienen”, vertelt Lars Eriksson,
oprichter van een initiatief voor het
behoud van contanten. “De bevolking
op het platteland is vaak afhankelijk
van cash. In afgelegen streken is de
100 internetverbinding slecht en
elektronisch betalen is daardoor
soms onmogelijk.”

(10) Eriksson mijmert: “Wat gebeurt
er met ons geld als de banken straks
105 een monopolie hebben? Wat te
denken van negatieve rentes?”
Eriksson noemt de Zweden naïef in
hun vertrouwen in het bankwezen.
“Een belangrijk argument voor con-
110 tant geld is dat je het in je achtertuin
kunt begraven.” Voorlopig kan dat
ook gewoon. Adviseur Segendorff
van de centrale bank denkt dat cash
de komende jaren nog niet verdwijnt.
115 Maar steeds zeldzamer, dat wordt
het wel.

*naar een artikel van Anne Grietje Franssen,
Trouw, 2 maart 2017*

noot 1 centrale bank: een openbare bank die de munteenheid, de geldhoeveelheid en de
rente beheert in een bepaalde staat of unie